

1882

KONYA TİCARET ODASI
KONYA CHAMBER OF COMMERCE

TEK KULLANIMLIK PLASTİK ÜRÜNLER SEKTÖR DEĞERLENDİRMESİ

BURÇİN KABAKCI

Araştırma Raporu

Ekonomik Araştırmalar ve Proje Müdürlüğü

KONYA

Mart, 2021

www.kto.org.tr

İÇİNDEKİLER

1. Giriş	2
2. 2020 Sektör Değerlendirmesi	3
3. 2021 Beklentileri	4
4. Kaynakça	4

1. Giriş

Türkiye ekonomisinin önemli aktörlerinden biri olan plastik sektörünün, bugün 10 milyon tona yaklaşan toplam üretimi, 35 milyar dolar civarındaki cirosu, 5 milyar dolara yaklaşan ihracatı ile ülke ekonomisine sağladığı katkı giderek artmaktadır. Ülkemizdeki plastik sektörü, ulaştığı üretim kapasitesi ile Avrupa’da ikinciliğe, dünyada ise altıncılığa yükselmiştir.

Covid-19’a karşı mücadelenin sürdüğü günümüzde hem dünyada hem de ülkemizde hijyen şartlarını sağlayabilmek amacıyla kullanılan plastik eldiven, maske, test kitleri, numune alma çubukları, kâğıt havlu vb. ürünlerin tamamı tek kullanımlık plastik ürünlerden oluşmaktadır. Salgın boyunca dünyada ve Türkiye’de toplu karantina alanlarında sadece tek kullanımlık plastik ürünler kullanılmaktadır. Çay bahçesi, kafe, hastane gibi yerlerde tercih edilen tek kullanımlık plastik bardak, tabak, çatal, kaşık, bıçak gibi ürünler, Covid-19 endişesi ile evlerde, iş yerlerinde ve fabrikalarda da kullanılmaya başlanmıştır.

Plastik ambalajların ve tek kullanımlık plastik ürünlerin hijyenik bir kullanım imkânı sunduğundan üretimleri artmıştır. Bu ürünlere bakış olumlu yönde değişime uğramıştır. Avrupa ve Amerika’nın ardından Türkiye’de tek kullanımlık plastik ürünlere dair yasal düzenlemeler gerçekleştirilmiştir. Devlet tarafından maske kullanımı zorunlu hale getirildiğinden maskeye olan talep ve buna bağlı olarak maske üretimi de artmıştır.

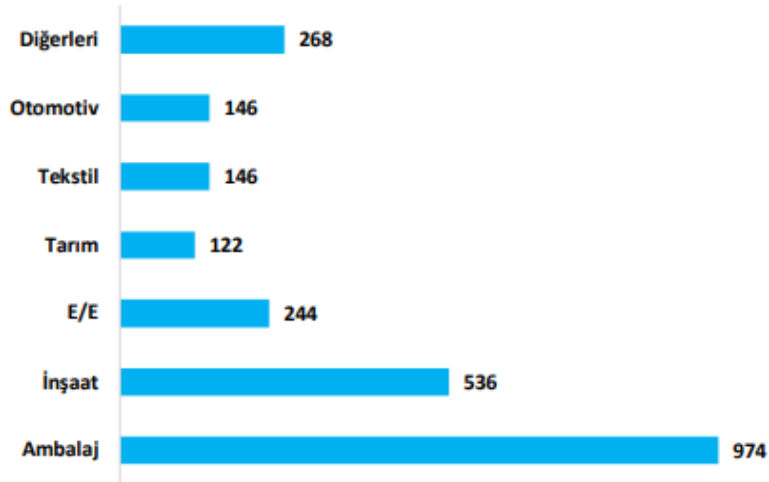

2. 2020 Sektör Değerlendirmesi

2020 yılında plastik sektörü %5,7 oranında büyümüştür. Ancak, sektörde 2020 yılı üretimi ile birlikte 2017 yılı üretimi kıyaslandığında miktar bazında yalnızca %2,9 oranında bir artış olduğu görülmektedir. 2020 yılı içerisinde artan ambalaj ve tek kullanımlık ürün talebi bu büyümenin ardındaki sebep olurken, alt sektörler bazında bakıldığında özellikle inşaat ve dayanıklı tüketim malları grubuna üretim yapan işletmeler açısından görülen dengesizlik dikkat çekmektedir.

2020 yılında sektörün üretim artışının %5,7'yi bulmasındaki bir diğer önemli unsur ise tedarik zincirinin bozulmasına bağlı olarak işletmelerin mamul mal stokunun 10 yılın en yüksek seviyesine çıkmasıdır.

Tek kullanımlık plastik ürünlerin ana unsurlarından birisi plastik ambalaj sektörüdür. Plastik ambalajlar toplam ambalaj sektörünün %65'ini oluşturmaktadır.

Grafik 2: Alt Sektörler Bazında Plastik Mamul Üretimi – (1000 Ton) 2020/3 Ay

Kaynak: TÜİK ve ITC Trade Statistics

Ambalaj Sanayicileri Derneği Başkanına göre sektörün Türkiye Cumhuriyeti'nin 100'üncü yılını kutlayacağımız 2023'te 30 milyar dolarlık pazar büyüklüğü, 8-10 milyar dolarlık ihracat ve kişi başı yıllık 380 dolar ambalaj tüketimi hedefi bulunmaktadır. Ayrıca ülkemizde üretilen ambalajların en az yarısının ihraç edilmesi hedeflenmektedir. İSO ilk 500 ve ikinci 500 Büyük Sanayi Kuruluşu listesine göre 2019 yılında ilk 1000 kuruluşun içerisinde 34'ü Ambalaj Sanayicileri Derneği üyesi olmak üzere 58 ambalaj firması yer almaktadır.

Sektördeki olumlu gelişmelerin yanı sıra uluslararası kamuoyunda farkındalığın artması ile ülkeler tek kullanımlık plastik ürünlerle alakalı sınırlayıcı tedbirler almaya başlamıştır. Dünyada sürekli artan ve doğaya zarar veren plastik atıkların önlenmesi amacıyla yeni kanunlar çıkarılmaktadır. 2020 yılında Avrupa Parlamentosu'nda plastik tabak, çatal, bıçak, kaşık, pipet ve kulak çöpü gibi tek kullanımlık plastiklerin yasaklanmasını öngören tasarı oy birliği ile kabul edilmiştir. Yasaklar kapsamında bulunmayan plastik bardak ve ambalaj kullanımının 2025 yılına kadar %25 oranında azaltılması talep edilmiştir. Dünya genelinde yaygın olarak kullanılan ve tek kullanımlık plastik ürünlerden biri olan sigara filtreleri için de benzer kararlar söz konusudur. Sayının 2025'e kadar %50, 2030 yılına kadar ise %80 oranında azaltılması talep edilmiştir. Önümüzdeki dönemde ihracatı etkileyecek önemli adımlar atılması mümkün görünmektedir.

3. 2021 Beklentileri

2021 yılında aşının yaygınlaşarak pandeminin yavaşlaması gerçekleştirilebilir ise sektörü bekleyen daha farklı unsurlar ortaya çıkması beklenmektedir. 2030'a kadar geçecek süre zarfında dünyada hızlı bir değişim gerçekleşecektir. Özellikle Avrupa Yeşil Mutabakatı ve Sınırdaki Karbon Vergisi plastik sanayisinin hızlı bir dönüşüme girmesini gerektirmektedir. En büyük ihracat pazarımız olan AB ülkelerine ihracatta artık sadece fiyat ve kalite ile rekabet edilmeyerek belirli geri dönüşüm kotalarının da yakalanması gerekmektedir. Ülkemiz plastik sanayisi yeterli kalitede ve miktarda geri dönüştürülmüş hammaddeye erişemezse bu değişikliğe ayak uyduramayarak ihracat pazarlarında kayıp yaşaması kaçınılmaz olacaktır. Bu sürece sorunsuz bir şekilde uyum sağlayabilmek adına firmalar kendi analizlerini doğru bir şekilde yaparak stratejilerini belirlemelidirler.

4. Kaynakça

- https://www.ambalaj.org.tr/files/downloads/2020/Yayinlar/AmbalajDunyasi175_PDF.pdf
- <https://www.escarus.com/plastik-atik-ve-turkiye>
- <https://pagev.org/upload/files/T%C3%BCrkiye%20Plastik%20Sekt%C3%B6r%20C4%B0zleme%20Raporu%202020%20revize%20%283%29.pdf>